ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 96.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 29-го Ноября — 1835 — *Wilno. Piątek. 29-go Listopada.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 14-го Ноября.

Въ Именномъ Высочайшемъ указѣ данномъ Правительствующему Сенату 11 числа минувшаго Октября, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, изображено:

,,Для постановленія на неизмѣнныхъ началахъ системы Россійскихъ мѣръ и вѣсовъ, составлена была особая Коммиссія изъ людей ученыхъ и свѣдущихъ въ семъ дѣлѣ, на которую положено было опредѣлить съ возможною, по нынѣшнему состоянію наукъ, точностію сперва линейную мѣру, сравненіемъ оной съ Англійскою, съ давняго времени уже принятою основаніемъ Россійской, а потомъ на семъ началѣ опредѣлить нормальный фунтъ и мѣры жидкихъ и сыпучихъ тѣлъ, сравнить опредѣленныя такимъ образомъ Россійскія мѣры и вѣсъ съ выписанными изъ знатнѣйшихъ Государствъ образцовыми мѣрами и вѣсами, кои засвидѣтельствованы самими Правительствами, и наконецъ составить сравнительныя таблицы онымъ для употребленія по таможеннымъ вѣдомствамъ и въ общежитіи.

Коммиссія, совершивъ сей общеполезный трудъ, представила нынѣ окончательныя по сему предмету предположенія, по разсмотрѣніи коихъ въ Министерствахъ Внутреннихъ Дѣлъ и Финансовъ, а равно и въ Комитетѣ Министровъ, Повелѣваемъ:

1) Основаніемъ Россійской линейной мѣры оставить навсегда сажень въ 7 настоящихъ Англійскихъ футовъ съ раздѣленіемъ на 3 аршина, каждый въ 28 дюймовъ, или 16 вершковъ.

2) Принять за основную единицу Россійскаго вѣса образцовый фунтъ, сдѣланный Коммиссіею согласно съ выведеннымъ результатомъ, что Россійскій, или Англійскій кубическій дюймъ воды при температурѣ $13\frac{1}{3}°$ Реомюра въ безвоздушномъ пространствѣ вѣситъ 368,361 долю, или что объемъ Россійскаго фунта той же воды ровенъ 25,019 Англійскимъ кубическимъ дюймамъ: что составляетъ, совершенное равенство съ извѣстнымъ золоченнымъ фунтомъ С. Петербургскаго монетнаго двора, сдѣланнымъ въ 1747 году и служащимъ съ того времени основаніемъ Россійской монетной системы.

3) Опредѣлить единожды навсегда Аптекарскій фунтъ въ 8,064 доли или въ $\frac{7}{8}$ частей Россійскаго фунта.

4) Не измѣняя нынѣшнихъ раздѣленій и вмѣстимости мѣръ жидкихъ и сыпучихъ тѣлъ, опредѣлить оныя слѣдующимъ образомъ:

Для жидкостей: Ведро въ 30 фунтовъ перегнанной воды при температурѣ $13\frac{1}{3}°$ Реомюра или въ 750,57 куб. дюймовъ; $\frac{1}{2}$ ведра въ 15 фунтовъ или въ 375,29 куб. дюйм.; $\frac{1}{10}$ ведра, или кружка въ 3 фунта или въ 75,06 куб. дюймовъ; $\frac{1}{20}$ ведра или полукружка въ $1\frac{1}{2}$ фунта или въ 37,53 куб. дюйма, а при осмеричномъ раздѣленіи по соразмѣрности. *Для сыпучихъ тѣлъ*: Четверикъ въ 64 фунта, или въ 1601,22 куб. дюйма. Получетверикъ въ 32 фунта, или въ 800,61 куб. дюймовъ. Четверка въ 16 фунтовъ, или въ 400,30 куб. дюймовъ. Гарнецъ въ 8 фунтовъ, или въ 200,15 куб. дюйм.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 14 Listopada.

W Naywyższym Imiennym Ukazie, danym Rządzącemu Senatowi dnia 11go przeszłego Października, z własnoręcznym Jego Cesarskiey Mości podpisem wyrażono:

,,Dla postanowienia na nieodmiennych zasadach systematu Rossyyskich wag i miar, wyznaczona była osobna Kommissya, z ludzi uczonych i świadomych w tey rzeczy, na którą włożono było oznaczyć z dostateczną, ile można, podług teraźnieyszego stanu nauk, pewnością, naprzód miarę liniową, porównywając ją z Angielską, od dawnego już czasu przyjętą za zasadę Rossyyskiey, a potém na tym początku oznaczyć normalny funt ciał płynnych i sypnych, porównać oznaczone tym sposobem Rossyyskie miarę i wagę, ze sprowadzonemi ze znacznieyszych Państw, wzorowemi miarami i wagami, które są poświadczone przez sameż Rządy i nakoniec ułożyć porównawcze tablice, dla użycia w zawiadostwach Tamożennych, i w codziennych potrzebach domowego życia.

Kommissya, dopełniwszy tey powszechnie użyteczney pracy, podała teraz ostateczne w tym przedmiocie wnioski, po rozpatrzeniu których w Ministeryach Spraw Wewnętrznych i Skarbu, również i w Komitecie Ministrów, Rozkazujemy:

1) Za osnowę Rossyyskiey liniowey miary, zostawić nazawsze sążeń z 7miu istotnych stop Angielskich z rozdzieleniem na 3 arszyny, każdy na 28 diujmów czyli 16 wierszków.

2) Przyjąć za jedność zasadniczą Rossyyskiey wagi, funt wzorowy, zrobiony, przez Kommissyą zgodnie z wyprowadzonym wypadkiem, że Rossyyski, lub Angielski diujm kubiczny wody w temperaturze $13\frac{1}{3}°$ Réaumura w mieyscu bez powietrza waży 368,361 części, czyli, że objętość Rossyyskiego funta teyże wody równa się 25,019 Angielskim kubicznym calom: co czyni zupełną równość z wiadomym pozłacanym funtem St. Petersburskiey mennicy, zrobionym w roku 1747, a służącym od owego czasu, za osnowę Rossyyskiego monetowego systematu.

3) Postanowić raz nazawsze funt Aptekarski z 8,064 części, czyli z $\frac{7}{8}$ części Rossyyskiego funta.

4) Nie zmieniając teraźnieyszych podziałów i objętości miar ciał płynnych i sypnych, oznaczyć je następującym sposobem:

Do płynów: Wiadro o 30tu funtach déstyllowaney wody w temperaturze $13\frac{1}{3}°$ Réaumura, lub 750,57 cali kubicznych; $\frac{1}{2}$ wiadra 15 funtów czyli 375,29 cali kubicznych; $\frac{1}{10}$ wiadra, czyli krużka 3 funty czyli 75,06 cali kubicznych; $\frac{1}{20}$ wiadra czyli pół krużka $1\frac{1}{2}$ funta czyli 37,53 cali kubicznych, a w ośmiorym podziale podług proporcyi. *Do ciał sypnych*: Czetwieryk 64 funtów, czyli 1601,22 cali kubicznych. Pół czetwieryk 32 funtów, czyli 800,61 cali kubiczn. Czetwerka 16 funtów, czyli 400,30 cali kubicznych. Garniec 8 funtów, czyli 200,15 cali kubiczn.

5) На семъ основаніи возложить на Коммиссію: а) сажень и фунтъ, какъ главныя основанія мѣры и вѣса, для большей прочности, сдѣлать изъ платины, кои и хранить особо въ приличномъ мѣстѣ; b) изготовить двѣ точнѣйшія съ оныхъ копіи: сажень изъ желѣза, а фунтъ изъ другаго удобнаго къ тому металла: одну изъ нихъ передать для повѣрокъ въ С. Петербургскій Монетный дворъ, а другую отослать въ Моску для того же употребленія, которую и хранить въ тамошней Оружейной Палатѣ, или въ другомъ удобномъ и безопасномъ мѣстѣ; сверхъ того c) изготовивъ точныя копіи образцовыхъ аршина, фунта, ведра и четверика изъ желтой мѣди, разослать для повѣрокъ во всѣ Казенныя Палаты и Экспедиціи, и хранить оныя въ денежныхъ кладовыхъ за печатью; а какъ еще до сего, по распоряженіямъ Правительства, приготовлены и разосланы для продажи указные аршины, для употребленія въ общежитіи, сходствующіе съ нынѣ-опредѣляемою нормальною мѣрою, то употребленіе и продажу оныхъ оставить въ своей силѣ; и d) буде какія мѣста, города, или лица, пожелаютъ особо имѣть образцовыя мѣры и вѣсы, то предоставить имъ заказывать оныя на свой счетъ въ той же Коммиссіи, доколѣ оная существовать будетъ."

— Государь Императоръ Высочайше разрѣшивъ выпускъ воспитанниковъ изъ Императорскаго Царскосельскаго Лицея въ Гражданскую службу, Ноября 5-го числа Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать изъ нихъ Василія *Врангеля*, Владиміра *Александрова*, Александра *Калемина*, Александра *Гирса*, Павла *Ренненкампфа*, Александра *Домбровскаго*, Константина *Грота*, Бориса *Рихтера*, Александра *Баранова*, Николая *Бухарина*, Павла *Апухтина*, Александра *Озерова*, Сергѣя *Костливцева*, Нила *Юревича* и Алексѣя *Харитонова*, Титулярными Совѣтниками; Александра *Кайданова*, Александра *Стесселя*, Якова *Ханыкова* и Дмитрія *Мертваго*, Коллежскими Секретарями; Петра *Перовскаго*, Александра *Марченко*, и Николая *Шторха*, Губернскими Секретарями, а Александра *Лаксмана*, Николая *Третьякова* и Антона *Бекмана* Коллежскими Регистраторами. (*Сен. В.*)

— Его Императорское Величество, изъ двухъ избранныхъ Полтавскимъ Дворянствомъ Кандидатовъ, изволилъ утвердить въ званіи Полтавскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, Камергера Коллежскаго Ассессора Ивана *Капниста.* (*Спб. В.*)

— Правительтвующій Сенатъ слушали рапортъ Господина Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что въ слѣдствіе Высочайшаго повелѣнія о преданіи Военному Суду Коллежскаго Регистратора Левина, за участіе въ дѣлѣ о неповиновеніи крестьянъ помѣщика Пантелѣева, входилъ онъ Г. Министръ съ представленіемъ въ Комитетъ Министровъ, который, по соображеніи сего дѣла съ законами, находилъ: 1) что въ правилахъ о порядкѣ производства Военнаго Суда надъ крестьянами, возмутившимися противъ помѣщиковъ ихъ (Св. Закон. Уголов. ст. 1370— 1372.), коими предоставлена Начальникамъ губерній особенная власть утверждать и приводить немедленно въ исполненіе приговоры Военныхъ Судовъ, донося Министру Внутреннихъ Дѣлъ для внесенія въ Комитетъ Министровъ только о такихъ дѣлахъ, по коимъ болѣе 9 человѣкъ присуждается къ тѣлесному наказанію, или ссылкѣ въ Сибирь,— не содержится разрѣшенія, какъ поступать съ Дворянами, которые окажутся прикосновенными къ дѣламъ о неповиновеніи крестьянъ: потому, что первоначально Военному Суду подлежали только одни возмутившіеся крестьяне; Высочайшее же повелѣніе, чтобы и лица, научающія къ тому крестьянъ, судились тѣмъ же судомъ, послѣдовало уже въ текущемъ году. 2) Что правилами о Военномъ Судѣ надъ корчемниками, изданными послѣ правилъ о судѣ надъ неповинующимися крестьянами (ст. 1456), опредѣлительно постановлено: „если дворянинъ, изобличенный въ корчемствѣ съ насильственнымъ сопротивленіемъ воинской командѣ, судится Военнымъ Судомъ, то рѣшеніе сего суда вносится съ мнѣніемъ Начальника губерніи на разсмотрѣніе Правительствующаго Сената, гдѣ дѣла сіи приводятся къ окончанію на общемъ основаніи уголовнаго судопроизводства." 3) Что въ правилахъ о Военномъ Судѣ надъ контробандирами и порубщиками корабельныхъ лѣсовъ съ сопротивленіемъ стражѣ вооруженною рукою (ст. 1485 и 1545), сказано, что въ производствѣ таковыхъ дѣлъ должно поступать на томъ основаніи, какъ постановлено о бунтующихъ крестьянахъ и корчемникахъ. Заключая изъ сего, что по одинаковости причинъ, по коимъ учреждаются Военные Суды въ изъясненныхъ случаяхъ, слѣдуетъ и въ дальнѣйшемъ производствѣ оныхъ соблюдать единообразный порядокъ,— Комитетъ полагалъ:

5) Na tey zasadzie włożyć na Kommissyą: a) sążeń i funt, jako główne zasady miary i wagi, dla większey trwałości, porobić z platyny, które mają bydź przyzwoicie w osobném mieyscu chowane; b) przygotować dwie naywiernieysze z nich kopije: sążeń z żelaza, a funt z innego przydatnego ku temu metallu: jednę z nich przesłać dla sprawdzeń do St. Petersburskiey mennicy, a drugą odesłać do Moskwy, do podobnegoż użycia, która ma bydź chowana w tameczney Orużeyney Pałacie, lub w innym przyzwoitém i bezpieczném mieyscu; oprócz tego c) przygotowawszy dokładne kopije wzorowych, arszyna, funta, wiadra i czetwieryka z mosiądzu, rozesłać dla sprawdzeń do wszystkich Skarbowych Izb i Expedycyy, i chować je w skarbcach dla składu pieniędzy pod pieczęcią; a że jeszcze przed tém z rózporządzenia Rządu, przygotowane i rozesłane dla przedaży urzędowe arszyny, dla użycia w codziennych życia potrzebach, zgodne są z postanowioną teraz miarą normalną, zatém użycie ich i przedaż zostawić w swey mocy: i d) jeśliby jakie mieysca, miasta, lub osoby, chciały mieć osobne wzorowe wagi i miary, tedy zostawiać im zamawiać je na swóy rachunek w teyże Kommissyi, dopóki ona istnieć będzie."

— Cesarz Jegomość Naywyżey zezwoliwszy na uwolnienie wychowańców z Imperatorskiego Carskosielskiego Liceum do służby cywilney, dnia 5go Listopada Nayłaskawiey raczył mianować: Bazylego *Wrangel*, Włodzimierza *Alexandrowa*, Alexandra *Kalemina*, Alexandra *Girsa*, Pawła *Rennekampfa*, Alexandra *Dombrowskiego*, Konstantego *Grota*, Borysa *Richtera*, Alexandra *Baranowa*, Nikołaja *Bucharina*, Pawła *Apuchtina*, Alexandra *Ozierowa*, Sergiusza *Kostliwcowa*, Nila *Jurewicza* i Alexego *Charytonowa*, Radcami Honorowemi; Alexandra *Kaydanowa*, Alexandra *Stessela*, Jakuba *Chanykowa* i Dymitra *Mertwaho*, Sekretarzami Kollegialnemi; Piotra *Perowskiego*, Alexandra *Marczenko* i Nikołaja *Storcha*, Sekretarzami Gubernialnemi; a Alexandra *Laksmana*, Nikołaja *Tretjakowa* i Antoniego *Bekmana* Regestratorami Kollegialnemi. (*G. S.*)

— Jego Cesarska Mość, z dwóch wybranych przez Dworzaństwo Połtawskie Kandydatów, raczył utwierdzić na urząd Połtawskiego Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, Kamerhera Assesora Kollegialnego Jana *Kapnista.* (*G. S. P.*)

— Rządzący Senat słuchali rapportu Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, iż na skutek Naywyższego rozkazu o oddaniu Sądowi Woyskowemu Rejestratora Kollegialnego Lewina, za uczęstnictwo w sprawie o nieuległości włościan obywatela Pantelejewa, czynił tenże P. Minister przedstawienie do Komitetu Ministrów, który, po zgodzeniu tey rzeczy z prawami, znaydował: 1) że w prawidłach o porządku odbywania Sądu Woyskowego na włościan, którzy powstali przeciwko swym panom (Połącz. Pr. Krym. art. 1370 — 1372), przez które zostawiona Naczelnikom Guberniy szczególna władza utwierdzać i przywodzić niezwłócznie do wykonania wyroki Sądów Woyskowych, donosząc Ministrowi Spraw Wewnętrznych dla wniesienia na Komitet Ministrów tylko o takich sprawach, w których więcey 9ciu osób osądzonych jest na karę cielesną, lub na zesłanie do Syberyi, — nié ma rozstrzygnienia, jak postępować z Dworzanami, którzy okażą się należącemi do spraw o nieuległości włościan: dla tego, że początkowie Woyskowemu Sądowi podlegali tylko sami wzburzeni włościanie; Naywyższy zaś rozkaz, ażeby i osoby, namawiające do tego włościan, sądzone były tymże sądem, nastąpiło już w roku bieżącym. 2) Że w prawidłach o Woyskowym Sądzie na przemytników wódki, które wydane są poźniey od prawideł o sądzie na nieposłusznych włościan (art. 1456), wyraźnie postanowiono: „jeżeli dworzanin, przekonany o przemycanie wódki z oporem komendzie woyskowey, sądzi się przez Sąd Woyskowy, wtedy wyrok tego Sądu wnosi się z opinią Naczelnika Gubernii na rozpatrzenie Rządzącego Senatu, gdzie sprawy te doprowadzają się do końca na powszechney osnowie sądowego postępowania." 3) Że w prawidłach o Sądzie Woyskowym na kontrabandzistów i rąbiących lasy okrętowe ze sprzeciwieniem się straży zbroyną ręką (art. 1485 i 1545), powiedziano, że w odbywaniu takowych spraw należy postępować na tey osnowie, jak postanowiono o buntujących włościan i przemycających wódkę. Wnioskując z tego, że dla jednakości przyczyn, dla których ustanowione są Sądy Woyskowe w zdarzeniach wyżey wyrażonych, wypada i w dalszém ich prowadzeniu zachować jednostayny porządek. — Komitet mniemał: wszystkie wyrażone wyżey sprawy, kiedy w nich Dworzanin lub Urzędnik skazany jest na odjęcie dostoyności Dworzańskiey, albo na jakiekolwiek ograniczenie praw stanu, stosownie do

всѣ означенныя выше дѣла, когда по онымъ Дворянинъ или Чиновникъ приговаривается къ лишенію Дворянскаго достоинства, или къ какому-либо ограниченію правъ состоянія, согласно 1119 статьѣ Свода законовъ Уголовныхъ, по разсмотрѣніи Начальникомъ губерніи, вносить на ревизію въ Правительствующій Сенатъ, на какомъ основаніи поступить и по настоящему дѣлу о Левинѣ; въ рѣшеніи же прочихъ дѣлъ сего рода, за исключеніемъ тѣхъ, кои по 1372 ст. слѣдуютъ быть вносимы въ Комитетъ Министровъ, Начальникамъ губерній поступать по мѣрѣ власти, присвоенной имъ въ утвержденіи приговоровъ Уголовныхъ Палатъ и 1371 статьею того же Свода. Государь Императоръ положеніе Комитета Высочайше утвердить соизволилъ 15-го минувшаго Октября. (*С. В.*)

1119 artykułu Połączenia Praw Karnych, po rozpatrzeniu Naczelników Guberniy, wnosić na rewizyą do Rządzącego Senatu, na ktoryto osnowie postąpić i w obecney sprawie o Lewinie; w sądzeniu zaś dalszych spraw tego rodzaju, z wyłączeniem tych, które podług 1372 art. powinne bydź wnoszone na Komitet Ministrów, Naczelnicy Guberniy postępować mają w miarę władzy, udzieloney im w utwierdzaniu wyroków Izb Kryminalnych i 1371 artykułem tegoż Połączenia. Cesarz Jegomość postanowienie Komitetu Naywyżey utwierdzić raczył 15 zeszłego Października. (*G. S.*)

Бухарестъ, 28-го Октября.

Послѣ непрерывныхъ дождей, продолжавшихся въ Валахіи болѣе мѣсяца и причинившихъ на всемъ пространствѣ Княжества сего неисчислимый вредъ и убытки для хлѣбопашцевъ, неуспѣвшихъ ни свезти находившагося въ копнахъ хлѣба, совершенному гніенію подвергнувшагося, ни воспользоваться сѣномъ, затопленнымъ водою отъ неожиданнаго разлитія рѣкъ, повредившихъ и уничтожившихъ множество мѣльницъ, на нихъ находившихся, теперь вдругъ съ 24 Октября началась, несвоевременная еще въ семъ климатѣ, зима. — Первый морозъ съ вѣтромъ 24-го числа былъ въ 5 градусовъ; а вчера 27-го числа съ самаго утра чрезъ цѣлый день и ночь продолжалась сильная мятель и выпалъ снѣгъ глубиною болѣе аршина. Виноградныя лозы остались незакопанными; всѣ опасаются, чтобы оныя въ такомъ положеніи не вымерзли. Хлѣбопашцы не успѣли произвести осенняго оранія и отъ того нельзя уже ожидать, чтобы они весною могли успѣть засѣять столь обширныя поля свои, какъ сіе было въ истекшемъ лѣтѣ. (*Спб. В.*)

Bukarest, 28go Października.

Po ciągłych deszczach, które trwały na Wołoszczyznie więcey miesiąca i poczyniły po całey przestrzeni Xięztwa tego niewyrachowane szkody i straty, dla rolników, którzy nie zdołali ani zwieźć znaydującego się w kopach zboża, zupełnie już gniciu uległego, ani użytkować z siana, zalanego wodą z niespodzianego wylewu rzek, które popsuły i zniosły mnóztwo na nich będących młynów, teraz razem od 24go Października zaczęła się, nie zwyczayna jeszcze w tym czasie na mieyscowe klima, zima. — Pierwszy mróz z wiatrem był 24go 5 stopni; a wczora 27go od rana samego przez cały dzień i noc trwała mocna zawieja i wypadł śnieg, więcey arszyna głęboki. Winorośle zostały nie zakopanemi; wszyscy obawiają się, ażeby one w takim stanie nie wymarzły. Rolnicy nie zdążyli na zimę poorać i niepodobna już spodziewać się, ażeby na wiosnę mogli zdążyć zasiać tak obszerne pola, jak przeszłego lata. (*G. S. P.*)

Варшава, 2-го Декабря.

Вчерашняго числа послѣдовало торжественное открытіе, въ Варшавской цитадели, памятника въ Бозѣ почившему, Императору АЛЕКСАНДРУ I. Толпы жителей Варшавы и народа, стекшагося изъ окрестностей, наполняли съ самаго утра цитадель и окрестныя мѣста оной, дабы видѣть сіе празднество. По совершеніи соборомъ въ Каѳедральной Церкви литургіи, прибыли сюда всѣ высшіе и низшіе Чиновники разныхъ вѣдомствъ, гдѣ уже стояло въ готовности войско, составляющее Варшавскій гарнизонъ. Равномѣрно прибыли воспитанники общественныхъ училищъ высшихъ классовъ, также Профессоры и учители. Въ часъ по полудни громъ полковой музыки, возвѣстилъ прибытіе Его Свѣтлости Князя Варшавскаго, Намѣстника Царства, въ сопровожденіи многочисленной блистательной свиты. По осмотрѣ Его Свѣтлостію рядовъ войска, началось, подъ открытымъ небомъ, по Греческому обряду, молебствіе. По данному знаку, завѣса, сокрывавшая памятникъ, пала, и онъ возсіялъ предъ взорами многочисленныхъ зрителей, въ полномъ своемъ блескѣ. Въ сію минуту стократно повторились пушечные громы, а Преосвященный *Антоній*, Епископъ Варшавскій, со всѣмъ Духовенствомъ въ драгоцѣнныхъ утваряхъ, совершилъ около памятника крестный ходъ и окропилъ оный водою. Минута сія сильное произвела впечатлѣніе на всѣхъ зрителей. По окончаніи сего церковнаго обряда, войско предводимое Его Свѣтлостію Княземъ Фельдмаршаломъ, прошло около памятника церемоніяльнымъ маршемъ. Ея Свѣтлость Княгиня Варшавская со многими знатнѣйшими Дамами присутствовала при семъ достопамятномъ празднествѣ. Сей памятникъ отлитъ изъ желѣза на здѣшнихъ горныхъ заводахъ; онъ имѣетъ видъ обелиска, вышиною въ 72 фута; сооруженъ подъ руководствомъ Г. *Гай*, Архитектора Банка; украшенія изъ бронзы имъ же изобрѣтенныя, удостоены были одобренія Его Величества. На Русскомъ языкѣ начертаны на немъ слѣдующія слова: „*АЛЕКСАНДРУ Первому, Императору Всероссійскому, Побѣдителю и Благодѣтелю Польши.*" На оборотной сторонѣ: „*Воздвигнутъ по окончаніи Варшавской Цитадели 19-го Ноября 1835.*" (*G. C.*)

Warszawa, dnia 2 Grudnia.

Dnia wczorayszego odbył się obrzęd inauguracyi Pomnika, w cydatelli Warszawskiey wiekopomney pamięci Nayjaśnieyszemu Cesarzowi ALEXANDROWI I. wzniesionego. Od samego rana tłumy mieszkańców Warszawy i ludu z okolicy przybyłego, napełniały cytadellę i okoliczne mieysca, dla przypatrzenia się tak wspaniałey uroczystości. Po solenném nabożeństwie, w kościele Katedralnym odbytém, przybyli tu wszyscy Urzędnicy wyżsi i niżsi władz Rządowych: gdzie zastali zgromadzone woyska, składające garnizon Warszawski. Przybyli także uczniowie Szkół publicznych, klass wyższych, w towarzystwie Professorów i Nauczycieli. O godzinie pół do 1szey odgłos muzyki woyskowey zapowiedział przybycie JO. Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Namiestnika Królewskiego, świetnym otoczonego orszakiem. Skoro JO. Xiążę objechał szeregi, rozpoczęło się pod gołém niebem nabożeństwo, obrzędu Greckiego. Za danym znakiem, opadły kryjące Pomnik zasłony, i takowy w całey okazałości przed oczami niezliczonych widzów zajaśniał. W teyże chwili stokrotne odgłosy dział słyszeć się dały, a Przewielebny *Antoni*, Biskup Warszawski, z całém Duchowieństwém w pontyfikalnych ubiorach obchodząc processyonalnie, pomnik takowy poświęcił. Chwila ta mocne na wszystkich widzach uczyniła wrażenie. Po skończoney tey religiyney ceremonii, całe woysko, mając na czele JO. Xięcia Feldmarszałka, przeciągało paradnym marszem około Pomnika. JO. Xiężna Warszawska i wiele znakomitych Dam, przypatrywały się tey pamiętney uroczystości. Pomnik ulany z żelaza w kuźniach górnictwa krajowego, ma kształt obelisku, wysokość jego stop 72. Stawiany był pod dyrekcyą Pana *Gay*, budowniczego Banku, ozdoby z bronzu wyzłacane, projektowane przez tegoż budowniczego i przyjęte przez Nayjaśnieyszego Pana. Następujące są na nim w języku Rossyyskim napisy: „*ALEXANDROWI Pierwszemu, Cesarzowi Wszech Rossyy, Zwycięzcy i Dobroczyńcy Polski.*" Na stronie odwrótney: „*Wzniesiony po ukończeniu Warszawskiey Cytadelli dnia 19go Listopada 1835.*" (*G. C.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 20-го Ноября.

17 ч. с. м. выѣхали отсюда въ Брюссель Принцы Саксенъ-Кобургскіе и Готскіе, *Фердинандъ* Фельдмаршалъ-Поручикъ, также *Фердинандъ* и *Августъ*, Поручики Императорско-Королевскаго войска.

— Вчера получены здѣсь извѣстія изъ Верхней Италіи, доходящія до 15 ч.; изъ нихъ узнали мы, что холера появилась въ Тріестѣ, а въ Медіоланѣ было уже нѣсколько смертныхъ случаевъ, внушающихъ

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń 20 Listopada.

Dnia 17 b. m. wyjechali ztąd do Bruxelli, Xiążęta Sasko-Koburscy i Gotayscy, *Ferdynand* Feldmarszałek Porucznik, tudzież *Ferdynand* i *August*, Porucznicy w woysku Królewsko-Cesarskiém.

— Odebrano tu dnia wczorayszego doniesienia ze Włoch wyższych, dochodzące do dnia 15; dowiadujemy się z nich, że cholera zjawiła się w Trieście, a w Medyolanie miało mieysce kilka wypadków śmierci,

опасеніе отъ сей язвы. Въ Венеціи на щетъ Рима раздавали бѣднымъ жителямъ Сарацинское пшено.

— Газеты сообщаютъ изъ Цюриха о смертоубійствѣ, которое безъ сомнѣнія устроено злобою политической секты, а дикій фанатизмъ привелъ оное въ исполненіе. Нѣмецкій Студентъ Людвикъ *Лессингъ*, котораго почитаютъ эмигрантомъ, былъ заведенъ въ весьма отдаленное мѣсто, гдѣ на другой день найденъ пробитымъ 48-ми ударами кинжала. (*G. C.*)

— 14 ч. с. м. у Князя *Васа* данъ былъ великолѣпный вечеръ, который посѣтила вдовствующая Баварская Королева, Эрцъ-Герцогиня *Терезія* и всѣ Эрцъ-Герцоги. Слышно, что всю зиму всякую Субботу будутъ даваемы у помянутаго Князя подобные вечера. (*D. P.*)

Швейцарія.

Цюрихъ, 9-го Ноября.

Фрейбургскій Совѣтъ дозволилъ живущимъ въ этомъ городѣ и окрестностяхъ Реформатамъ, учредить школу для своихъ дѣтей и отправлять богослуженіе по обрядамъ своего вѣроисповѣданія.— Число Реформатовъ простирается тамъ до 400.

— Въ теченіи нынѣшняго года Женевскій Университетъ получилъ новое образованіе; онъ всегда былъ весьма важенъ для молодыхъ Швейцарцевъ, особливо въ отношеніи къ изученію Французскаго языка. Жаль только, что въ небольшой Швейцаріи слишкомъ уже много подобныхъ заведеній: два Нѣмецкіе Университета въ Базелѣ и Цюрихѣ, Нѣмецко-Французскій въ Бернѣ и Французскій въ Женевѣ.

Нефшатель, 7-го Ноября.

Le Constitutionnel Neuchatelois сообщаетъ слѣдующее письмо изъ Фрейбурга отъ 2 Ноября: Число воспитанниковъ въ здѣшнемъ Іезуитскомъ пансіонѣ увеличивается теперь съ необыкновенною быстротою; въ нынѣшнемъ году въ немъ будетъ 350 учениковъ; цѣлой сотнѣ отказано въ пріемѣ, по недостатку мѣста. Въ теченіе сего года присланы сюда дѣти знатнѣйшихъ фамилій въ Германіи, и особливо въ Баваріи. (*Спб. В.*)

Франція.

Парижъ, 19-го Ноября.

По письмамъ изъ Магона отъ 24 ч., туда прибылъ Коммодоръ *Патерсонъ* на фрегатѣ *Constitution*, смѣнить Коммодора *Эллїота*. Нынѣ въ семъ мѣстѣ находится эскадра Соединенныхъ Штатовъ Сѣверной Америки, состоящая изъ линѣйнаго корабля *Делавара*, фрегаты *Потовмакъ*, 1-ой корветы и 1-го галіота.

— По извѣстіямъ изъ Лиль, тамъ дѣлаютъ приготовленія для принятія Графа *Эспаньи*.

— *Rénovateur* напечаталъ довольно пространную статью, обращая всеобщее вниманіе на стремленіе Великобританіи, укрѣпить и могущество и торговлю свою на полуостровѣ, и по симъ вѣроятно причинамъ старающейся получить отъ Португаліи Азорскія острова. Замѣчанія свои о семъ, помянутый Журналъ заключаетъ сими словами: „Такое распространеніе Англійскаго могущества, по нашему мнѣнію, моглобы открыть весьма обширное поле къ сужденіямъ журналистовъ. Что же подумать, если бъ удалось Англіи водвориться на Балеарскихъ островахъ между Тулономъ и прекрасною нашею Алжирскою колоніею? Не лучше ли говорить о необходимости скорѣе предупредить огромное распространеніе Великобританскаго могущества на Средиземномъ морѣ, изъ коего кажется сдѣлаетъ она Англійское озеро? Для насъ нѣтъ нигдѣ столько опасности, какъ въ ненасытной гордости Англіи. И, мы тогда бы только повѣрили Англійско-Французскому Союзу, когда бы Корфу, Мальта и Гибральтаръ освобождены были изъ-подъ власти Англіи, а особливо, тогда, когда бы Англійская морская сила, была въ невозможности угрожать съ Балеарскихъ острововъ нашей Африканской добычѣ; прибавимъ еще къ сему, что развѣ только тогда, когда Англійскимъ флотамъ не будутъ открыты на всѣхъ моряхъ порты, для поддержанія многихъ возмущеній, обезпокоивающихъ вселенную.“

— На вчерашней биржѣ говорили, что недоразумѣнія съ Сѣверною Америкою миролюбно прекращены посредствомъ Англіи.

— Сегоднешній *Монитеръ* напечаталъ извлеченіе постановленія Суда Перовъ по дѣлу *Фіески*. Изъ онаго явствуетъ, что пятый изъ обвиненныхъ называется не *Беше*, но *Бешеръ*, ему отъ роду 41 годъ, онъ родился въ Лавалѣ и по ремеслу переплетчикъ. Въ описаніи примѣтъ *Фіески* сказано, что у него на грудяхъ на лѣвой сторонѣ напечатанъ краскою крестъ Неаполитанскаго ордена, ему считаютъ 40 лѣтъ; онъ механикъ, родился въ Мурато на островѣ Корсикѣ. *Морею* 61 годъ, онъ сѣдельный мастеръ, родился въ Шассанѣ. *Пепинъ* родомъ изъ Энскаго Департамен-

obawę tey zarazy wzniecających. W Wenecyi rozdawano kosztem Rzymu, ryż ubogim mieszkańcom.

— Pisma publiczne donoszą z Zurychu o zabóystwie, które bezwątpienia ułożyła zemsta polityczney sekty, a dziki fanatyzm wykonał. Student Niemiecki Ludwik *Lessing*, który ma bydź emigrantem, został w nieodgadniony sposób w odległe mieysce zwabiony, gdzie nazajutrz znaleziono go, przeszytego 48 pchnięciami sztyletowemi. (*G. C.*)

— Dnia 14 b. m. była tu u Xięcia *Wasa* wielka zabawa wieczorna, którą Królowa Bawarska wdowa, Arcy-Xiężna *Teressa* i wszyscy Arcy-Xiążęta obecnością swoją zaszczycili. Słychać, iż przez całą zimę co sobota będą podobne zabawy u wspomnionego Xięcia. (*D. P.*)

Szwaycarya.

Zurych, dnia 9 Listopada.

Rada Freyburgska, dozwoliła mieszkającym w tém mieście i okolicach Ewangelikom Reformowanym założyć szkołę dla swych dzieci, i odbywać nabożeństwo podług obrządków swojego wyznania. Liczba Ewangelików Reformowanych dochodzi tam 400 osób.

— W przeciągu teraznieyszego roku Genewski Uniwersytet otrzymał nowe urządzenie, zawsze on był nader ważnym dla młodych Szwaycarów, szczególniey co do nauki Języka Francuzkiego. Szkoda tylko, że w szczupłey Szwaycaryi, zbyt już wiele podobnych zakładów: dwa Niemieckie Uniwersytety, w Bazylei i Zurichu, Niemiecko-Francuzki w Bernie i Francuzki w Genewie.

Neufchatel, 7go Listopada.

Le Constitutionnel Neuchatelois udziela następujący list z Freyburga pod d. 2 Listopada: Liczba uczniów w tuteyszym Jezuickim pensyonie powiększa się teraz z nadzwyczayną szybkością; w roku bieżącym będzie w nim 350 uczniów; stu nie przyjęto, dla niedostatku mieysca. W przeciągu tego roku przysłano tu dzieci znakomitszych familiy w Niemczech, a osobliwie w Bawaryi. (*G. S. P.*)

Francya.

Paryż, dnia 19 Listopada.

Według listów z Mahon daty 24, przybył tan. Kommodor *Paterson* na fregacie *Constitution*, dla zmienienia Kommodora *Elliot*. Kraje Zjednoczone Ameryki Północney, mają teraz w tém mieyscu eskadrę, składającą się z okrętu liniowego *Delavare*, z fregaty *Potowmac*, z 1 korwety i 1 galioty.

— Według doniesień z Lille, czynią tam przygotowania na przyjęcie Hrabiego *d'Espagna*.

— *Rénovateur* umieścił dosyć obszerny artykuł, zwracając uwagę publiczną na dążność Brytanii Wielkiey, która usiłuje utwierdzić razem i potęgę i handel angielski na Półwyspie, i z tych zapewne względów, stara się o nabycie wysp Azorskich od Portugalii. Uwagi swoje w tey mierze, kończy rzeczony dziennik temi słowy: „Podobne rozszerzenie potęgi angielskiey, mogłoby posłużyć, zdaniem naszém, za bardzo doskonały wątek do uwag dziennikarskich. Cóżby pomyśleć wypadło, gdyby się udało Anglii usadowić na wyspach Balearskich, między Tulonem, a piękną naszą osadą Algieru? — Czyliżby nie wypadało raczey mówić o nagłey konieczności zapobieżenia niezmiernemu szerzeniu się potęgi Brytanii W. na morzu Srzódziemném, z którego zdaje się chcieć zrobić jezioro angielskie?— Dla nas, powtarzamy to, nigdzie nié ma tyle niebezpieczeństwa, ile w nienasyconey dumie Anglii. Jakoż wtenczas dopiero wierzylibyśmy w sojusz Angielsko - Francuzki, gdyby Korfu, Malta i Gibraltar były oswobodzone zpod panowania Angielskiego, wtenczas szczególniey, gdyby marynarka angielska była w niemożności zagrażania, z wysp Balearskich, naszey zdobyczy Afrykańskiey; dodaymy nadto, że wtenczas jeszcze, gdy flotty angielskie nie będą miały otwartych portów na wszystkich morzach, ażeby z nich wspierały mnogie rewolucye świat niepokojące.”

— Na wczorayszey giełdzie mówiono, że nieporozumienia z Ameryką Północną, zostały ułatwione w sposób ugodliwy za pośrzednictwem Anglii.

— *Monitor* umieszcza dzisia treść postanowienia Sądu Parów w sprawie *Fieschiego*. Pokazuje się z tegoż, że piąty z oskarżonych nie nazywa się *Bechet*, ale *Bescher*, ma lat 41, jest rodem z Laval i professyi introligatorskiey. W rysopisie *Fieschiego* powiedziano, że na lewey piersi jego, jest wykłóty i napuszczony kolorem krzyż Neapolitański; wiek jego podają na lat 40, jest on mechanikiem, urodził się w Murato na wyspie Korsyce. *Morey* ma lat 61, siodlarz, rodem z Chassaigne. *Pepin* urodzony w departamencie Aisne, ma lat 35, trudnił się handlem korzennym. *Boireau*

та, 35 лѣтъ; онъ торговалъ пряными кореньями. На-
послѣдокъ *Боаро* 25 лѣтъ; онъ лампадный мастеръ,
уроженецъ изъ Ла-Флешъ Сартскаго Департамента.
Помянутое опредѣленіе подписано 129 Перами, меж-
ду коими много и такихъ, которые отказались отъ А-
прѣльскаго процесса, какъ то: Гг. *Таллейранъ*, *Же-
раръ*, *Эксельманъ*, *Гаспаренъ*, *Понтекуланъ* и другіе.

— Министерскіе журналы сообщаютъ по телегра-
фической депешѣ изъ Байонны отъ 19 ч., что три
Карлистскіе баталіона, слѣдовавшіе въ Аррагонію, воз-
вратились оттуда, захвативъ въ походѣ нѣкоторое чи-
сло ружьевъ; 15 ч. с. м. находились они въ Ларен-
сарѣ. Помянутая депеша кончится сими слова-
ми: „*Ораа*, отправившійся изъ Пампелуны въ Пуэн-
та-де-ла-Рейна, внезапно напалъ на городъ Эстеллу и
овладѣлъ онымъ." (Въ семъ мѣстѣ, поелику уже смер-
клось, донесеніе прервано).

— *Messager* доноситъ, что Сѣверо-Американскій
Уполномоченный 24 ч. отправляется въ Гавръ, от-
куда поплыветъ въ Ню-Іоркъ.

— Здѣшніе журналы, полагаютъ слѣдующее состо-
яніе силы воюющихъ сторонъ въ Испаніи.—У *Кар-
листовъ* въ Наваррѣ 11 баталіоновъ пѣхоты, заклю-
чающихъ 9,100 чел.; кавалеріи 800 чел.; артиллеріи
50 чел. съ 6 орудіями, а всего вмѣстѣ 9,950 чел.
Въ Алавѣ 6,150 чел. пѣхоты раздѣленной на 8 бата-
ліоновъ и 250 конницы. Въ Гвипускоа 4,500 пѣхо-
ты въ 6 баталіонахъ. Въ Бискаѣ 7,000 пѣхоты въ
10 баталіонахъ, 150 чел. артиллеріи и 12 пушекъ;
кромѣ сего одинъ полкъ гидовъ, состоящій изъ 800
чел., и отрядъ конницы, называемой святою ротою,
изъ 60 человѣкъ. Вообще все Карлистское вой-
ско состоитъ изъ 28,860 человѣкъ.— У *Христиносовъ*
въ Наваррѣ гарнизономъ 7,500 чел.; въ подвижныхъ
колоннахъ, пѣхоты 16,300; конницы 1,250 чел. все-
го 24,850. Въ Алавѣ, 2,300 чел. Въ Гвипускоа 1,600
чел. Въ Бискаѣ расположены гарнизономъ 4,000 въ
подвижныхъ колоннахъ, включая сюда и иностран-
ные баталіоны, 9,500 пѣхоты, 200 конницы, 100 ар-
тиллеріи; всего вмѣстѣ въ Бискаѣ 13,000. Все же войско
Христиносовъ составляетъ 42,550 человѣкъ.

— *Донъ-Карлосъ* издалъ постановленіе, 10 Ноября
въ Толозѣ, коимъ назначаетъ Инфанта *Донъ-Себа-
стіана Гавріила Бурбона и Браганса*, Генералъ-
Адъютантомъ.

— Сегодня на здѣшней биржѣ говорили, по пись-
мамъ изъ Мадрита, что кажется и вѣроятно, что при-
надлежащій къ ультра-либеральной партіи Ксаверій
Истурисъ, Президентъ прежней Прокурадорской Па-
латы, будетъ утвержденъ Президентомъ оной. Сіе и-
звѣстіе произвело неблагопріятное вліяніе на курсъ
Испанскихъ ассигнацій.

22-го Ноября.

Вчера вечеромъ получено телеграфическое из-
вѣстіе о прибытіи *Орлеанскаго* Герцога 10 ч. въ Ал-
жиръ. Е. К. Высоч. намѣренъ былъ 15 ч. отправить-
ся въ Оранъ.

— Сегоднешній *Монитеръ* объявилъ Королевское
постановленіе отъ 20 ч. с. м. о собраніи Палаты Пе-
ровъ и Палаты Депутатовъ на 29 ч. Декабря.

— Г. *Бартонъ* имѣлъ вчера совѣщаніе съ Россій-
скимъ Посланникомъ. Изъ Гавръ доносятъ навѣрное,
что пакетботъ Американскій *Albany*, на коемъ Г.
Бартонъ взялъ для себя мѣсто, отплыветъ оттуда
1-го Декабря въ Ню-Іоркъ.

— Адмиралъ *Кераліо-де-ла-Брюшолье*, назначилъ
милліонъ франковъ (все свое имѣніе) на учрежденіе
въ Брестѣ Коллегіи для морскихъ инвалидовъ.

— Безпокойства въ Вандеѣ, кажется возобновля-
ются. (*G. C.*)

— Въ одномъ частномъ письмѣ изъ Парижа, помѣ-
щенномъ въ газетѣ *the Times* сказано слѣдующее, въ
отношеніи къ дѣламъ между Франціею и Сѣверо-А-
мериканскими Соединенными Штатами: Получивъ
недавно новыя инструкціи изъ Вашингтона, Сѣверо-
Американскій Повѣренный въ дѣлахъ, Г. *Бартонъ*,
потребовалъ отъ Герцога *Брольи* обратно свои кре-
дитивныя грамоты. Поводомъ къ этому требованію
было неисполненіе договора о вознагражденіи со сто-
роны Франціи. Хотя это дѣло и приняло теперь видъ
весьма важный; однако Французское Министерство
никакъ не хочетъ вѣрить, чтобъ вопросъ о денеж-
ныхъ выгодахъ могъ произвести разрывъ между дву-
мя націями, которыя были соединены между собою
дружескими связями такъ долго, какъ Франція и Со-
единенные Штаты. Доселѣ ни въ Парижѣ, ни въ Ва-
шингтонѣ не требовали еще объясненій, которыя сдѣ-
ланы необходимыми статьею, включенною Генераломъ
Валазе въ законъ объ уплатѣ Америкѣ 25,000,000;
между тѣмъ достовѣрно, что ни одинъ чиновникъ А-
мериканскаго Правительства никогда не имѣлъ мы-
сли показать такую уступчивость въ отношеніи къ
Франціи. Достойно замѣчанія, что Сѣверо-Амери-

nareszcie liczy lat 25, jest fabrykantem lamp, urodził
się w La-Fleche w departamencie de Sarthe. Rzeczo-
ne postanowienie podpisało 129 Parów, między które-
mi wielu takich, którzy się od procesu kwietniowego
uchylili, jak np. PP. *Talleyrand*, *Gérard*, *Excelmans*,
Gasparin, *Pontecoulant* i inni.

— Dzienniki ministeryalne udzielają podług telegra-
ficzney depeszy z Bayonny, że trzy bataliony Karoli-
stowskie, które do Arragonii zmierzały, powróciły ztam-
tąd, zdobywszy w pochodzie swoim pewną ilość kara-
binów; dnia 15 b. m. znaydowały się w Larainzar. Po-
wyższa depesza kończy się témi słowy: „*Oraa*, który
udał się z Pampelony do Puenta-de-la-Reyna, napadł
niespodzianie na miasto Estella i opanował je." (W
tém mieyscu dla zapadłego zmroku przerwano donie-
sienie).

— *Messager* donosi, że Poseł Północno-Amerykań-
ski wyjeżdża dnia 24 do Havre, zkąd popłynie do No-
wego-Yorku.

— Dzienniki tuteysze podają następujący stan potę-
gi stron wojujących w Hiszpanii. — Karoliści mają w
Nawarrze 11 batalionów piechoty, liczących 9,100 lu-
dzi; jazdy 800 ludzi; artylleryi 50 ludzi przy 6 dzia-
łach; razem 9,950 ludzi. W Alava 6,150 piechoty, na
8 batalionów podzieloney i 250 jazdy. W Guipuscoa
4,500 piechoty w 6 batalionach. W Biskai 7,000 piecho-
ty w 10 batalionach, 150 artyllerzystów z 12 działami;
prócz tego 1 półk gidów, 800 ludzi liczący i oddział
jazdy, zwaney hufcem świętym, z 60 ludzi złożony. W
ogóle wynosi całe woysko Karolistów 28,860. — *Kry-
styniści* mają w Nawarrze na załogach 7,500 ludzi; w
w kolumnach ruchomych, piechoty 16,300; jazdy 1,250
ludzi; razem 24,850. W Alava, 2,300 ludzi. W Gui-
puscoa 1,600 ludzi. W Biskai, na załogach 4,000; w ko-
lumnach ruchomych, licząc w to bataliony zagraniczne,
9,500 piechoty, 200 jazdy, 100 artylleryi; razem w Bi-
skai, 13,000. Ogólna siła Krystynistów 42,550 ludzi.

— *Don Carlos* wydał postanowienie, datowane dnia
10 Listopada w Tolozie, przez które mianuje Infanta
Don Sebastian Gabriel de Bourbon y Braganza, Je-
nerał-Adjutantem przy boku swoim.

— Na dzisieyszey giełdzie tuteyszey, mówiono, po-
dług listów z Madrytu, że jest podobieństwo, iż nale-
żący do stronnictwa ultraliberalnego Xavier *Isturiz*,
tymczasowy Prezes dawnieyszey Izby Prokuradorów,
będzie, według podobieństwa, stałym teraz Prezesem
teyże Izby. Ta wiadomość sprawiła wpływ niepomyśl-
ny na kurs papierów hiszpańskich.

Dnia 22.

Wczora wieczorem odebrano doniesienie telegra-
ficzne o przybyciu Xięcia *Orleańskiego* na dniu 10 do
Algieru. J. K. W. zamierzał dnia 15 udać się do Oranu.

— *Monitor* dzisieyszy ogłosił postanowienie Królew-
skie daty 20 b. m., zwołujące Izbę Parów i Izbę De-
putowanych na d. 29 Grudnia.

— Pan *Barton* miał wczora konferencyą z Posłem
Rossyyskim. Z Havre donoszą z niejaką pewnością, że
Amerykański statek pocztowy *Albany*, na którym P.
Barton najął dla siebie mieysce, wyrusza ztamtąd dnia
1go Grudnia do Nowego-Yorku.

— Admirał *Keralio-de-la-Brucholière*, poświęcił mi-
lion franków (cały swóy majątek), na utworzenie w
Breście zakładu (Collége) dla inwalidów marynarki.

— Niespokoyności w Wandei zdają się wznawiać.
(*G. C.*)

— W prywatnym liście z Paryża, umieszczonym w
gazecie *the Times* wyrażono, co następuje, względem
stosunków między Francyą a Stanami Zjednoczonemi
Północno-Amerykańskiemi: Po otrzymaniu nowych
niedawno instrukcyy z Washingtonu, Pełnomocnik Pół-
nocno-Amerykański P. *Barton*, prosił Xięcia *Broglie*
o zwrócenie mu listów wierzytelnych. Powodem do
tego żądania było niedopełnienie układu o wynagro-
dzenia ze strony Francyi. Chociaż rzecz ta nader wa-
żny przybrała charakter, jednak Ministeryum Fran-
cuzkie, żadnym sposobem wierzyć nie chce, ażeby
rzecz o pretensye pieniężne, mogło rozerwać dwa na-
rody, które były połączone między sobą związkami przy-
jaźni tak długo, jak Francya i Stany Zjednoczone. Do-
tąd, ani w Paryżu, ani w Washingtonie, nie żądano je-
szcze objaśnień, które stały się koniecznemi przez ar-
tykuł do prawa włączony przez Jenerała *Valaze*, o
zapłacenie Ameryce 25,000,000; tym czasem pewna,
iż żaden urzędnik Rządu Amerykańskiego, nie miał
nawet myśli okazać taką uległość względem Francyi.
Rzecz godna uwagi, że Rząd Północno-Amerykański,
odwołując z Francyi P. *Barton*, zupełnie odstąpił od
pierwszego przykładu w roku 1812, przy zerwaniu z

канское Правительство, отзывая изъ Франціи Г. *Бартона*, совершенно отступило отъ прежняго примѣра, бывшаго въ 1812 году при разрывѣ съ Англіею. Въ то время непріязненнымъ дѣйствіямъ предшествовалъ билль о прекращеніи всякихъ связей (*bill of non-intercourse*), что, вѣроятно, будетъ и нынѣ. Между тѣмъ въ продолженіе всѣхъ переговоровъ, до самаго начала непріязненныхъ дѣйствій, Повѣренные въ дѣлахъ обоихъ Государствъ оставались на своихъ постахъ въ Лондонѣ и Вашингтонѣ, вѣроятно, для того, чтобъ не устранить возможности къ примиренію. — Не сомнѣваются, что Г. *Пажо*, Французскій Повѣренный въ дѣлахъ въ Вашингтонѣ, получитъ отъ своего Правительства приказаніе, немедленно послѣдовать примѣру Г. *Бартона*, если только онъ не выѣхалъ уже изъ Сѣверо-Американскихъ областей. Прекращеніе сношеній считаютъ неизбѣжнымъ со стороны Американскаго Правительства. Французское Министерство полагаетъ, что жители Соединенныхъ Штатовъ пострадаютъ столько же, сколько Французы, отъ этой системы полу-непріязненностей. Но во всякомъ случаѣ надѣются, что формальный разрывъ не послѣдуетъ немедленно за прекращеніемъ сношеній. Хотятъ дождаться выбора Г. *фанъ Бурена* въ Президенты, надѣясь, что тогда можно будетъ согласиться дружественнымъ образомъ въ разсужденіе спорныхъ пунктовъ. (*Спб. В.*)

Anglią. Wtenczas działanie nieprzyjacielskie poprzedzał bil o zerwaniu wszelkich związków (*bill of non-intercourse*); co zapewne będzie i teraz. Tym czasem w czasie rozpraw, aż do początku działań nieprzyjacielskich, Pełnomocnicy obu stron, zostawali na swych mieyscach w Londynie i Washingtonie, zapewna dla tego, ażeby nie usuwać możności pogodzenia się.— Nie wątpią, że P. *Pageau*, Pełnomocnik Francuzki w Washingtonie, otrzyma od Rządu swojego rozkaz, niezwłocznie udać się za przykładem P. *Barton*, jeśli on już nie wyjechał z krajów Północno-Amerykańskich. Zerwanie związków uważają za nieuniknione ze strony Rządu Amerykańskiego. Francuzkie Ministeryum mniema, że mieszkańcy Stanów Zjednoczonych tyleż ucierpią, co i Francuzi, z przyczyny tego pół-nieprzyjacielskiego systematu. Lecz w każdym razie spodziewają się, że formalne zerwanie nie nastąpi, wraz z przerwaniem związków. Chcą doczekać się wyboru P. *van Buren* na Prezydenta, mając nadzieję, że wtenczas można się będzie zgodzić sposobem przyjacielskim względem punktów, o które spór idzie. (*G. S. P.*)

Великобританія и Ирландія.
Лондонъ, 21-го Ноября.

Поелику *О'Коннель* въ своихъ рѣчахъ во время послѣдней поѣздки по Англіи поносилъ Верхній Парламентъ съ неслыханною язвительностію: то большая часть того мнѣнія, чтобы требовать отъ него за сіе отвѣтственности, судебнымъ порядкомъ.

— Письма изъ Мексики доходятъ до 2-го Сентября. Изъ нихъ мы узнали, что между Генералами *Браво* и *Алваресъ* 26-го ч. Августа заключенъ договоръ, по силѣ коего сей послѣдній долженъ положить оружіе и отступить въ Южныя провинціи Мексики, съ тѣмъ, что туда же иждивеніемъ Правительства и на егожъ кораблѣ, будутъ отправлены *Пинсонъ, Примо, Тапія* и Франциско *Монгой*, а войску будетъ уплачено недоимочное жалованье, начиная съ 23-го Марта. Для исполненія сихъ условій Мексиканское Правительство послало тотчасъ 3,000 долларовъ.

— Турецкіе Посланники *Нури-Еффенди* и *Решидъ-Бей*, были вчера на обѣдѣ у Короля. Сей послѣдній Посланникъ отправляется въ Портсмутъ для обозрѣнія тамошняго арсенала.

— Придворная газета объявила назначеніе Лорда Георга *Русселя*, Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ Великобританіи при Прусскомъ Дворѣ, а Сиръ Георга *Шее* въ семъ же званіи при Виртембергскомъ Королѣ.

— Графъ *Матушевичъ*, будучи недавно на охотѣ, упалъ съ лошади и весьма сильно ушибся.

— *Standard* полагаетъ, что прибытіе Голландскаго Посланника Г. *Деделя* въ Лондонъ, имѣетъ связь съ близкимъ окончаніемъ Голландско-Бельгійскихъ дѣлъ.

— Лордъ *Станлей* опять назначенъ Лордомъ Ректоромъ Гласговскаго Университета.

— Г. Осипъ *Гесъ* присутствовалъ недавно въ квартальномъ судебномъ засѣданіи въ *Рикдале*, какъ членъ суда присяжныхъ, учинивъ прежде присягу на Пятикнижіи Моисеевомъ по обряду своего исповѣданія. Это первый случай въ Англіи, что Еврей членомъ суда присяжныхъ.

— *Times* того мнѣнія, что не дойдетъ до войны между Франціею и Сѣверною Америкою. Сейже журналъ присовокупляетъ, что Французское Правительство намѣрено отправить флотъ въ Остиндію для защиты Французской торговли въ случаѣ войны съ Америкою. Командиромъ сей экспедиціи, которая отплыветъ изъ Бреста, назначаютъ Адмирала *Маккау*. (*G. C.*)

Wielka Brytania i Irlandya.
Londyn, dnia 21 Listopada.

Ponieważ *O'Connel* w mowach swoich podczas ostatniey przejażdżki po całey Anglii, dopuszczał się niesłychanych uszczypliwości przeciwko Izbie wyższey, zdaniem jest przeto dosyć powszechném, że za pierwszém zebraniem się teyże Izby, będzie postanowiono, ażeby sądownie go o to poszukiwać.

— Listy z Mexyku dochodzą do dnia 2go Września. Dowiadujemy się z nich, że między Jenerałami *Bravo* i *Alvarez* została na dniu 26tym Sierpnia zawarta ugoda, mocą które obowiązuje się ten ostatni, złożyć broń i cofnąć się do Południowych prowincyi Mexyku, pod warunkiem, że tamże kosztem Rządu i na okręcie Rządowym będą odesłani *Pinzon*, *Primo* i *Tapia* i *Frаucisco Mongoy*, a woysku będzie wypłacony żołd zaległy, poczynając od dnia 23go Marca. Dla wykonania tych warunków, posłało Ministeryum Mexykańskie natychmiast 3,000 dolarów.

— Posłowie Tureccy *Nuri-Effendi* i *Reszid-Bey*, byli wczora na obiedzie u Króla. Ten drugi udaje się do Portsmouth, dla widzenia tamteyszego arsenału.

— Gazeta Dworska ogłosiła mianowanie Lorda Jerzego *Russel*, nadzwyczaynym Posłem i Pełnomocnym Ministrem Wielkiey Brytanii przy Dworze Pruskim, a Sir Jerzego *Shee* w tymże charakterze przy Królu Wirtembergskim.

— Hrabia *Matuszewicz*, znaydując się nie dawno na polowaniu, upadł z koniem i potłukł się bardzo mocno.

— *Standard* namienia, że przybycie Posła Hollenderskiego P. *Dedel*, do Londynu, ma związek z blizkiém ukończeniem interessów Hollendersko Belgiyskich.

— Lord *Stanley* został znowu mianowany Lordem Rektorem Uniwersytetu w Glasgowie.

— Pan Józef *Hess*, zasiadał niedawno na kwartalném posiedzeniu Sądowém w *Rikdale*, jako Członek Sądu Przysięgłych, wykonawszy pierwey przysięgę na (Pięcio-ksiąg Moyżesza) według obrzędu swego wyznania. Jest to pierwsze zdarzenie w Anglii, że Izraelita był Członkiem Sądu Przysięgłych.

— *Times* tego jest zdania: że nie przyydzie woyny między Francyą a Północną Ameryką. Tenże dziennik dodaje jednak wiadomość, że Rząd Francuzki ma zamiar wysłać flottę do Indyy Wschodnich, dla obrony handlu Francuzkiego, na przypadek woyny z Ameryką. Na Dowódcę tey wyprawy, która ma wypłynąć z Brestu, przeznaczają Ardmirała *Mackau*. (*G. C.*)

Германія.
Мюнхенъ, 21-го Ноября.

Король нашъ сегодня въ 6 часовъ утра, изъ здѣшней столицы отправился въ Грецію. Въ его свитѣ находится: Гофмаршалъ Баронъ *Гумпенбергъ*, Полковникъ *Паумгартенъ* и Лейбъ-Медикъ Тайный Совѣтникъ *Венцель*. Король отправится въ Анкону чрезъ Коломбеллу, гдѣ пробудетъ нѣсколько дней, а Государственный Министръ *Мигъ*, получилъ повелѣніе, 2-го Декабря встрѣтить Короля въ Анконѣ.

—*Journal de Francfort* пишетъ: „Слышно, что Неаполитанскій Король сдѣлалъ для *Донъ-Карлоса* заемъ на 25 милліоновъ фран., и что большая часть Италіанскихъ Князей подписались на сію ссуду. Глав-

Niemcy.
Monachium, dnia 21 Listopada.

Król nasz wyjechał dziś o godzinie 6-tey rano z tuteyszey Stolicy do Grecyi. W orszaku jego znaydują się: Marszałek Dworu Baron *Gumpenberg*, Półkownik *Paumgarten* i lekarz przyboczny Tayny Radca *Wenzel*. Monarcha uda się do Ankony przez Colombella, gdzie kilka dni zabawi, a Minister Stanu *Mieg* otrzymał polecenie, aby dnia 2-go Grudnia zjechał się z Królem w Ankonie.

— *Dziennik Frankfurtski* pisze: „Słychać, iż Król Neapolitański zawarł dla *Don-Karlosa* pożyczkę 25 milionów franków, i że większa część Xiążąt Włoskich podpisała się na tę pożyczkę Głównym warunkiem o-

нымъ условіемъ, будто бы то, что *Донъ-Карлосъ* необязанъ прежде платить капитала или процентовъ, пока не возсядетъ на Испанскомъ престолѣ. Если сіи слухи вѣрны, то легко можно истолковать столь частыя путешествія *Донъ-Мигуэля*, и Герцогини *Беирской*, равномѣрно и столь долгое пребываніе *Донъ Себастіана* въ Неаполѣ и прибытіе его въ главную квартиру *Донъ Карлоса*." (*D. P.*)

Италія.

Анкона, 22-го Октября.

Болѣзнь на подобіе холеры обнаружилась въ нѣкоторыхъ городахъ Ломбардско-Венеціанскаго Королевства; о существованіи оной увѣрились изъ нѣсколькихъ случаевъ въ Аріонѣ при Феррарѣ и въ Венеціи. Это причиняетъ въ Римѣ большое опасеніе; Папа велѣлъ учредить кордонъ для охраненія здоровья на Адріатической границѣ; начиная отъ Феррары по всему берегу Адріатическаго моря, назначены такъ называемые блюстители здоровья.

Болонія, 7-го Ноября.

На заключенныхъ недавно молодыхъ людей, обвиненныхъ въ принадлежности къ тайнымъ обществамъ, изданъ наконецъ судебный приговоръ. Одинъ изъ нихъ Наполеонъ *Массина*, присужденъ къ 22-лѣтнему заключенію въ крѣпости *Civitta Castellana*.

— Вся Папская артиллерія вышла отсюда 28 ч. въ Песаро; симъ образомъ остались только однѣ Швейцарцы и Австрійцы.

— Изъ Испаніи безпрестанно пріѣзжаетъ множество Священниковъ и Монаховъ. (*G. C.*)

Испанія.

Мадритъ, 15-го Ноября.

Испанія раздѣлена нынѣ на три партіи, коихъ политическія основанія совершенно разнообразны. Многочисленнѣе всѣхъ, кажется Карлистская партія, которая, хотя довольно могущественна, но только по ту сторону Эбро. Впрочемъ *Донъ-Карлосъ* въ двухъ случаяхъ могъ бы ожидать желаемаго успѣха, а именно, еслибъ онъ могъ полагаться на помощь отъ посредничества Франціи, и еслибъ его обѣщаніе всеобщаго прощенія, имѣло нѣкоторую поруку.— Другая партія, называется партіею умѣренныхъ, которая нынѣ ниспровержена въ лицѣ Г. *Торрено*, и къ коей принадлежатъ тѣ, кои сего Министра недавно упрекали, что онъ слишкомъ либераленъ. Она весьма многочисленна, и заключаетъ въ себѣ всѣхъ тѣхъ, о которыхъ можно сказать, что они представителями народа. Къ причинамъ ускорившимъ упадокъ сей партіи, принадлежитъ наипаче то, что она исключительно почти полагалась на посредничество Франціи, даже и тогда, когда въ томъ было уже отказано. Умѣренная партія, сдѣлала еще важнѣйшую ошибку въ томъ, что слишкомъ отдѣлялась и пропустила случай привязать къ себѣ сію малую горсть лицъ, кои движутъ партію, а донынѣ весьма были малозначительны, и потому никогда не думали о перевѣсѣ.

— Завтра по полудни происходить будетъ торжественное открытіе Кортесовъ. О рѣчи, которою Королева намѣрена открыть оные, разные носятся слухи. Относительно финансовъ, будетъ въ ней упомянуто, что хотя по поводу войны и отторженія сѣверныхъ провинцій, и предстоитъ нужда въ деньгахъ, однако нѣтъ необходимости прибѣгать къ иностранной помощи. Касательно же трехъ Державъ, принадлежащихъ къ четверному союзу, Королева-Правительница доставитъ совершенное обезпеченіе.

— Вчера совершено было второе пріуготовительное засѣданіе Палаты Прокурадоровъ.— Всѣ почти здѣшнія газеты заняты предположеніями, о новомъ проектѣ закона на щетъ выборовъ, который будетъ предложенъ Кортесамъ.

— Сюда прибылъ кабинетный Англійскій курьеръ, который, увѣряютъ, доставилъ утвержденіе торговаго трактата Англіи съ Испаніею. Сей же трактатъ будетъ послѣ распространенъ на Францію и Швейцарію. Даже полагаютъ, что Д-ръ *Боурингъ*, находящійся нынѣ въ Швейцаріи, уполномоченъ для сихъ договоровъ. (*G. C.*)

Греція.

Нынѣшнее состояніе Аѳинъ: Пирей совершенно измѣняетъ видъ свой; тамъ возвышаются красивые дома, туда проведены обильные источники воды, и корабли свободно ею запасаются.— Городъ Аѳины выходитъ изъ своихъ развалинъ; новые дома повсюду какъ бы возникаютъ изъ земли; тамъ замѣтна уже роскошь, экипажи; скоро уже нельзя будетъ узнать этихъ мѣстъ, которые еще недавно были покрыты обломками и развалинами. Древности, которыя были погребены въ частныхъ домахъ, раз-

ney ma bydź, że *Don-Karlos* nie jest obowiązany płacić wprzódy kapitału lub procentu, póki nie osiądzie na tronie Hiszpańskim. Jeżeli pogłoski te są prawdziwe, łatwo dadzą się wytłómaczyć tak częste podróże *Don-Miguela* i Xiężny *Beiry*, niemniey tak długi pobyt *Don-Sebastiana* w Neapolu i przybycie jego do Główney kwatery *Don-Karlosa*." (*Dz. P.*)

Włochy.

Ankona, 22go Października.

Choroba, podobna do cholery, pokazała się w niektórych miastach Lombardzko-Weneckiego Królestwa. O jey istnieniu przekonano się z kilku wydarzeń w Arione pod Ferrarą i w Wenecyi. W Rzymie panuje wielka obawa. Papież kazał rozciągnąć kordon zdrowia na granicy Adryatyckiey, poczynając od Ferrary. Wzdłuż brzegów morza Adryatyckiego ustanowiono tak zwanych strażników zdrowia.

Bononia, 7go Listopada.

Na uwięzionych niedawno młodych ludzi o tayne zabiegi polityczne obwinionych, zapadł nareszcie wyrok sądowy. Jeden z nich Napoleon *Massina*, został skazany na 22-letnie więzienie w twierdzy *Civitta-Castellana*.

— Cała artyllerya Papiezka, wyruszyła ztąd d. 28 do Pesaro; tym sposobem zostali sami tylko Szwaycarowie i Austryacy.

— Z Hiszpanii przybywa nieustannie mnóztwo xięży i zakonników. (*G. C.*)

Hiszpania.

Madryt, dnia 15 Listopada.

Hiszpania jest teraz podzielona na 3 stronnictwa, których polityczne zasady są zupełnie odmienne. Naylicznieysze ze wszystkich, zdaje się bydź stronnictwo Karolistów, które jest wprawdzie dosyć potężne tylko ztamtey strony Ebro. *Don Carlos* zresztą pod dwóma tylko względami, mógłby na pomyślny rachować skutek, to jest, gdyby mógł polegać na pośrednióm wśpieraniu go ze strony Francyi, i gdyby zaręczenia jego co do amnestyi pewną rękoymię miały.— Drugiém stronnictwem, jest tak zwane stronnictwo umiarkowanych, które w osobie Pana *Torreno* zwalone teraz zostało, a do którego należą ci, co to sami niedawno zarzucali temu Ministrowi, iż jest zaliberalny. Jest ono bardzo liczne i obeymuje w sobie tych wszystkich, o których powiedzieć można, że sam wybór narodu stanowią. Do przyczyn, które upadek tego stronnictwa przyśpieszyły, należy głównie ta, że się spuszczało prawie wyłącznie na interwencyą Francyi, nawet wtenczas jeszcze, kiedy ta już odmówioną mu została. Stronnictwo umiarkowane popełniło w tém błąd naywiększy, że zbyt się odosobniało, i pominęło sposobność przywiązania do siebie tey małey garstki osób, które teraz tworzą stronnictwo ruchu, a dotąd zbyt mało znaczącemi były, ażeby o przewadze myśleć im wypadało.

— Jutro po południu odbędzie się uroczyste otwarcie posiedzeń Kortezów. O mowie, którą Królowa ma zagaić zgromadzenie, rozmaite biegają pogłoski. Co do finansów ma bydź w niey powiedziano, że lubo z powodu woyny i oderwania się prowincyy północnych, zachodzą trudności pieniężne, nie będzie jednak potrzeby uciekać się do zagraniczney pożyczki. Względem trzech Mocarstw, do traktatu poczwórnego należących, udzieli Królowa Rejentka nayzupełniey zaspakajające zapewnienia.

— Dnia wczorayszego odbyło się drugie przygotowawcze posiedzenie Izby Prokuradorów.— Prawie wszystkie gazety tuteysze są zajęte uwagami o nowym projekcie do prawa względem wyborów, który Kortezom ma bydź przełożony.

— Przybył tu gabinetowy goniec Angielski, który jak zapewniają, przywiozł zatwierdzenie traktatu handlowego Anglii z Hiszpanią. Tenże traktat ma bydź późniey do Francyi i Szwaycaryi rozciągnięty. Zapewniają nawet, że Doktor *Bowring*, bawiący teraz w Szwaycaryi, jest upoważniony do układów w tym przedmiocie. (*G. C.*)

Grecya.

Teraźnieyszy stan Aten: „Pireum zupełnie postać swą odmienia; tam piękne wznoszą się domy, tam są sprowadzone obfite źródła wody, i swobodnie w nią opatrują się okręty.— Miasto Ateny powstaje ze swych rozwalin, nowe domy wszędzie jak gdyby z ziemi wychodzą; tam daje się już postrzegać zbytek, pojazdy; wkrótce nie będzie już można poznać mieysc, które niedawno jeszcze pokryte były gruzami i rozwalinami.— Starożytności, które były zagrzebane w szczególnych domach, zburzonych w czasie oblężenia miasta, teraz się

рушенныхъ при осадѣ города, нынѣ являются и въ храмѣ Тезея составляется Музей, а между тѣмъ въ Акрополисѣ производятся розысканія и важныя открытія. (*Спб. В.*)

Америка.

Сѣверо-Американскіе Соединенные Штаты.

Нью-Іоркъ, 9-го Октября.

Жители области Арканзаса намѣреваются просить о принятіи ихъ въ союзъ, какъ независимый Штатъ, потому что населеніе этой области уже превосходитъ 257 душами число жителей, потребное для поступленія въ Сѣверо-Американскій Союзъ.

— Король Англійскій подарилъ здѣшнему Университету нѣсколько важныхъ Историческихъ и Политическихъ документовъ, въ числѣ которыхъ находится знаменитый *Doomsday-Book* и Статуты Великобританскаго Государства. (*Спб. В.*)

Разныя извѣстія.

Утромъ, 8-го Октября, въ копи каменнаго уголья, принадлежащей Герцогу *Коаньи*, въ Кильграмми, близь селенія Дейли, обрушилась часть свода и засыпала *Джона Броуна*, родомъ изъ Мидъ-Лотіана, человѣка около 70 лѣтъ; онъ оставался погребеннымъ въ этомъ мѣстѣ до 31 числа,— въ этотъ день, въ 4 часа поутру, снова извлекли его на свѣтъ; такимъ образомъ пробылъ онъ 23 дня безъ всякой пищи. Когда несчастіе постигло его, было у него табаку на одинъ день, и немного масла для лампы. Онъ покушался проглотить нѣсколько сего послѣдняго, но не могъ; единственная пища его, въ продолженіи всего этого времени, кромѣ табаку, состояла въ солоноватой водѣ, которая протекала въ его темницѣ, и, по словамъ его, была чрезвычайно дурна.— Онъ не лишился присутствія духа и никогда не терялъ надежды на спасеніе; единственная мысль, терзавшая, его, была по его словамъ, та, что Ѳ. *Васонъ*, у котораго онъ жилъ два года, и котораго считалъ погибшимъ вмѣстѣ съ нимъ, оставилъ по себѣ жену и дѣтей безъ всякихъ средствъ къ пропитанію.— Время считалъ онъ по стуку, который производили работники. Въ первыя двѣ недѣли ходилъ онъ по мрачной темницѣ своей, имѣющей въ длину аршинъ тридцать, стараясь найти, какой нибудь выходъ; но наконецъ разслабъ до того, что не могъ уже доставать воды — непріятной, но единственной своей пищи. — Голодъ его прекратился на второй же день, вѣроятно отъ вяжущаго свойства воды. — Когда его отрыли, то онъ лежалъ грудью на землѣ, почти мертвый; члены его охладѣли; голосъ исчезъ и звукомъ уподоблялся дыханію или крику младенца; онъ такъ исхудалъ, что походилъ на живой скелетъ. — Черная борода, которою онъ обросъ, его изможденное лице и померкшіе глаза придавали ему видъ извлеченнаго изъ могилы. — Такъ какъ весьма опасно людямъ, которые долгое время лишены были пищи, давать оную вдругъ, сколько они пожелаютъ, то товарищи *Броуна* осторожно натерли масломъ его ротъ, а потомъ давали ему молока, и другихъ крѣпительныхъ напитковъ по маленькой ложкѣ и въ равные промежутки. — Пульсъ у него правильный и сильный; языкъ чистый и влажный, вообще его надѣются спасти, если пищу будутъ ему давать съ такою, какъ доселѣ, осторожностію.

— Освѣщеніе гасомъ улицъ Ліона воспослѣдовало въ первый разъ 1-го Ноября.

— Пишутъ изъ Мюнхена отъ 12-го Ноября: „Суммы на проведеніе канала между Дунаемъ и Майномъ уже вполнѣ собраны по подпискѣ; съ окончаніемъ зимы начнутся работы и будутъ производиться съ величайшею дѣятельностію, такъ, чтобъ черезъ шесть лѣтъ можно было открыть каналъ.— Выгоды Баваріи требуютъ, чтобъ на обѣихъ рѣкахъ, которыя долженъ соединять этотъ каналъ, судоходство было улучшено и освобождено отъ всѣхъ препятствій. Для канала чрезвычайно важно судоходство по Дунаю отъ Регенсбурга внизъ до Австрійской границы; но именно по этой части рѣки, судоходство трудно и сопряжено съ величайшими неудобствами. Сія часть Дуная важна для канала потому, что служитъ къ вывозу тамошнихъ продуктовъ, отправляемыхъ только внизъ по рѣкѣ, и для этого состояніе Дуная удовлетворительно; напротивъ того, для судоходства вверхъ по теченію, рѣка эта совершенно неудобна. — Баварія едва ли станетъ содѣйствовать къ исправленію сего недостатка, потому, что всю пользу отъ издержекъ, какія надобно будетъ употребить на это, получитъ каналъ отъ Ульма до Кель.— Скорѣе употребитъ Баварія свои способы на исправленіе Нижняго Дуная, а верхнюю часть сей рѣки оставитъ въ настоящемъ ея положеніи. (*Спб. В.*)

zjawiają, i w świątyni Tezeusza założone jest Muzeum, a tym czasem, w Akropolu robią się wyszukiwania i ważne odkrycia. (*G. S. P.*)

Ameryka.

Północno-Amerykańskie Stany Zjednoczone.

Nowy-York, 9go Października.

Mieszkańce prowincyi Arkansas mają w zamiarze prosić o przyjęcie ich do związku, jako Stan niepodległy, dla tego, że ludność tey prowincyi przechodzi już 257-mią głowami liczbę mieszkańców, potrzebną dla weyścia do Związku Północno-Amerykańskiego.

— Król Angielski darował tuteyszemu Uniwersytetowi kilka ważnych historycznych i politycznych dokumentów, w liczbie których jest sławny *Doomsday-Book* i Statuta Państwa Brytanii Wielkiey. (*G. S. P.*)

Rozmaite Wiadomości.

Rano dnia 8go Października, w kopalni węgla kamiennego, należącey do Xięcia *Coagny* w Kilgrammie, nie daleko wsi *Deyli*, zapadła część sklepienia, i zasypała John *Browna*, rodem z Mid Lotiana, mającego około 70 lat wieku; zostawał on zagrzebanym w tém mieyscu do dnia 31go, — tego dnia o godzinie 4tey rano znowu go wydobyli na świat; tym sposobem zostawał przez 23 dni bez żadnego pokarmu. — Gdy go spotkało to nieszczęście, miał u siebie na jeden dzień tabaki, i cokolwiek oleju do lampy. Usiłował połknąć nieco tego ostatniego, lecz nie mógł; jedyny jego pokarm przez cały ten czas, oprócz tabaki, składał się ze słonawey wody, która płynęła przez jego ciemnicę, i, podług jego opowiadania, była nadzwyczay przykrą. — Nie stracił przytomności umysłu, i zawsze się cieszył nadzieją ratunku; jedyna myśl dręcząca go była ta, jak mówił, że T. *Wason* u którego zostawał dwa on lata, i którego uważał za zginionego razem z sobą, zostawił po sobie żonę i dzieci bez żadnych śrzodków do ich wyżywienia. — Czas rachował on podług stukania, które sprawiali robotnicy. W pierwszych dwóch tygodniach chodził on w ponurey swey ciemnicy mającey, do 30tu z górą łokci długości, usiłując znaleźć jakiekolwiek wyyście, lecz nakoniec do tego osłabiał stopnia, że nie mógł już dostawać wody — nieprzyjemnego, lecz jedynego swojego pokarmu. Drugiego dnia przestał doświadczać głodu, zapewne od ściskającey własności wody. — Gdy go odkopano, leżał piersiami na ziemi, prawie martwy; członki jego skrzepły, głos zniknął, i był z dźwięku podobny do oddechu lub krzyku dziecięcia; tak wychudł, iż zdawał się bydź żywym skeletem. Czarna broda, która mu wyrosła, twarz wycięczona i oczy zamknione, czyniły go podobnym wyjętemu z mogiły. — Ponieważ bardzo niebezpiecznie jest ludziom, którzy długi czas niemieli pokarmu, dawać go zarazem, ileby chcieli, zatém kolledzy *Browna* ostróżnie oliwą pomazali mu gębę, a potém dawali mléka i innych posilających napojów po małey łyżce, i w równych przestankach. — Puls miał regularny i mocny; język czysty i wilgotny, w ogólności mają nadzieję go zachować przy życiu, jeśli dawać mu będą pokarm z taką, jak dotąd, ostróżnością.

— Oświecenie gazem ulic Lyonu pierwszy raz zaczęło się 1go Listopada.

— Piszą z Monachium pod 12 Listopada: „Summy na kopanie kanału między Dunajem a Menem zupełnie już są zebrane przez subskrypcyą; z końcem zimy zaczną się roboty i będą się odbywały z naywiększą czynnością, tak, ażeby przez lat 6 można było utworzyć kanał. — Dobro Bawaryi wymaga, ażeby na obu rzekach, które ma łączyć ten kanał, żegluga była ulepszoną i wolną od wszystkich przeszkód. Dla kanału nadzwyczay jest ważną rzeczą żegluga na Dunaju z Ratysbony wdół do granicy Austryackiey; lecz szczególniey na tey części rzeki, chodzenie statków nadzwyczay jest trudne i połączone z naywiększemi niedogodnościami. Część ta Dunaju ważną jest dla kanału przez to, że służy do wywozu tamecznych produktów, wysyłanych w dół rzeką, i ztąd położenie Dunaju jest zadowalniające, przeciwnie zaś dla chodzenia statków korytem w górę, rzeka ta zupełnie jest niedogodną. Wątpić należy, czy Bawarya zechce przykładać się do zaradzenia tey niedostateczności, dla tego, że cały pożytek z kosztów na to wyłożonych dostałby się kanałowi z Ulmu do Kel. — Prędzey Bawarya użyje swych śrzodków na naprawę niższego Dunaju, a wyższą część tey rzeki zostawi w teraźnieyszym stanie. (*G. S. P.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Ноября 29 д. 1835 г.— Ценсоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій.*